

Studietur til Kina

for sygeplejersker

En lille notits i et novembernummer af ”Sygeplejersken” fortalte om en studietur for sygeplejersker – turen skulle gå til Beijing i uge 7 år 2004. Vi meldte os til, og da vi mødtes i Kastrup var vi 31, heraf 4 svenskere fra Stockholm, idet turen også havde være omtalt på den svenske sygeplejerskeforenings hjemmeside. Og vi fik en række fantastiske oplevelser i den uge, vi tilbragte i den kinesiske hovedstad. Beijing har 13 millioner indbyggere, og der er storslåede byfornyelsesarbejder i gang overalt – metrobyggeri, motorveje, bolig- og kontorejendomme, shoppingcentre, sportsanlæg til den kommende Olympiade i 2008, etc. Byen virker meget ren og velordnet. Og så er der en lang række af verdenskendte turistattraktioner – Den Forbudte By, Den Himmelske Freds Plads, Himlens Tempel, Sommerpaladset, Minggravene og Den Kinesiske Mur. Alt dette og mere til kunne vi nå på de få dage, vi havde til rådighed. Men i denne artikel skal vi fokusere på de faglige indslag i rejsen.

Beijing Hospital

Beijing Hospital er opført i 1905 og ligger sydøst for Den Himmelske Freds Plads. I 1950 gjorde Mao en inskription i sygehuset, og siden har alle de store politiske ledere i Kina gjort

høflighedsbesøg på hospitalet. Sygehuset er et moderne sygehus på universitetsniveau, som har de fleste specialer med undtagelse af pædiatri. Man har en speciel afdeling for de ældre politiske ledere – her er der lukket for almenheden. Der er også en speciel modtagelse for udenlandske patienter. Der er ca. 10.000 indlæggelser årligt, ca. 7000 operationer årligt og ca. 2800 ambulante besøg pr. dag. Sygehuset er aktivt i undervisning og forskning og specialiserer sig i geriatriske problemstillinger. Chief of Nursing Department Mrs. Sun Hung og Senior Nurse Mrs. Wang Xuelian tog imod os og gav en introduktion til sygehusets virksomhed. Sygehuset har 950 senge og en stab på 2400 personer heraf ca. 500 læger og 800 sygeplejerske. På lønninglisten er også 800 pensionerede medarbejdere. 10% af lægerne arbejder med TCM. Arbejdstiden for sygeplejersker og læger er 8 timer dagligt i 5 dage om ugen. Der er ingen deltidsansatte, barselsorlov er på 4 måneder, og 99% af sygeplejerskerne er kvinder. Kun på operationsgangen er der mandlige sygeplejersker. Sygeplejerskers startløn er 1000-2000 yuan om måneden og et tilsvarende beløb i bonus og ekstra for vagtarbejde. 1 yuan er ca. 0,70 kr. Læger på samme alderstrin tjener ca. 20% mere. Slutlønnen for basissygeplejersker er omkring 4000 yuan månedligt. Sygeplejerskerne pensioneres ved 55 års alder, mens mandlige medarbejdere først pensioneres, når de fylder 60 år. Vi så, at man havde et Department of Nursing Quality Control. 4 af sygehusets ledende sygeplejersker har en Masters Degree og Mrs. Sun Hung har en doktorgrad. Vi fik oplyst, at der ikke er mangel på sygeplejersker i storbyerne, men på landsplan er der behov for flere læger og sygeplejersker i Kina. Vi gik en rundtur gennem en del af sygehuset – sengeafdelingerne kunne næsten ligne dem vi kender hjemmefra. Et enkeltværelse koster 400 yuan pr. døgn, mens en seng i et 3-sengsværelse koster 20 yuan. På coronarafdelingen var der moderne monitoreringsudstyr, og i øvrigt var afdelingerne festligt dekoreret i anledning af det kinesiske nytår, der nu har bragt os ind i abens år. Vi fik alle udleveret en fin brochure med beskrivelse af sygehuset, og her kunne vi glæde os over, at sygeplejegruppen blev fremhævet på flere af siderne på lige fod med lægerne, udenlandske gæster

og højtstående politiske ledere, der har besøgt sygehuset. Vor danske rejseleder – overlæge Martin Smedebøl – kunne fortælle, at han tidligere har besøgt Beijing Hospital, og da truffet sygehusets vicepræsident Professor Luan Wen-Min, som viste sig at kunne tale dansk, da han havde arbejdet et par år på kæbekirurgisk afdeling i Århus. Vi afsluttede besøget på Beijing Hospital i sygehusapoteket – i den vestlige afdeling fandt vi danske præparater som Cipramil fra Lundbeck og et peroralt antidiabetikum fra Novo. I afdelingen for TCM arbejdede en halv snes medarbejdere med at fremstille urtemedicin. Efter lægens recept blev der blandet 10-15 forskellige ingredienser fortrinsvis fra planteriget, og der blev fremstillet 7 pakker til en uges behandling. Dette skal patienten selv koge til en te. Vort generelle indtryk af Beijing sygehus var godt, idet det meget ligner et dansk universitetssygehus. Men det er fremmedartet at se TCM indarbejdet i behandlingstilbuddene på lige fod med vestlig medicin.

Gulou Hospital of Traditional Chinese Medicine (TCM)

Vi besøgte nogle af Beijings hutong'er i cykelrickshaw – hutong er betegnelsen for de snævre gyder i de gamle boligkvarterer. Nær det gamle klokketårn nord for centrum skulle vi besøge et sygehus for TCM. En plakette på et af de nærliggende huse markerede, at her havde formand Mao boet i sin studietid. Ved indgangen til sygehuset fik vi alle målt temperaturen med et elektrisk apparat, som blev rettet mod vor pande. Man er stadig nervøs for SARS og asiatisk fugleinfluenza. Dr. Zhang Lixin modtog os og viste rundt i ambulatoriebygningen, som kun er 10 år gammel. På væggene hænger billeder af berømte afdøde og nulevende læger, som stolt vises frem. Vi fik demonstreret behandlingsmetoderne i TCM – akupunktur, massage, kopsætning og urtemedicin. En prisliste på væggen viste, at behandlingerne kostede ca. 30 – 100 yuan. Traditionelt diagnosticerer man i TCM med en vurdering af tungens udseende og af pulsens kvalitet, men på sygehuset råder man også over moderne udstyr som ultralyd og CT-scanner. Nogle af sygehusets specialiteter er

behandling af mandlig infertilitet og nekrose af lårbenshovedet – her har sygehusets læger udviklet urtemedicin, som angives at være virksomt i 90% (!). I kælderens så vi, hvorledes man kogte urtemedicin i store gryder og fyldte det på små flasker. Sygehuset har 200 senge og er lokalsygehus for områdets beboere. Men der er også brandsårsafdeling. Her kombineres vestlig medicin med TCM. Vi fik udleveret en brochure om sygehusets virksomhed – der er tilknyttet ca. 30 læger hvoraf nogle er nationalt kendte TCM-læger. I øvrigt er der ca. 230 medarbejdere. Sygehuset fremhæver også, at man er aktive indenfor forskning og undervisning - også af udenlandske studerende. Det var spændende at opleve ”alternativ” medicin i brug indenfor det ”etablerede” medicinske system, men vort korte besøg gør det ikke muligt at få en sikker forståelse af effekten.

Chinese Nursing Association (CNA)

Høflighed er et vigtigt karaktertræk for kineserne, og vi blev modtaget med stor høflighed af vore kinesiske kolleger, som stillede op med CNA's Præsident Mrs. Huang Renjian, Generalsekretæren Mrs. Zhang Huixia og Vicepræsident Mrs. Liu Huaping. Foreningen er stiftet i 1909 og har nu 390.000 medlemmer. Der er 1.240.000 sygeplejersker i Kina, og 700 af dem er meget veluddannede på professorniveau. De har en høj social status. Vicepræsidenten har selv en doktorgrad efter 6 års studier i USA. Der er valg til CNA hvert 4. år, og organisationen er opbygget med råd og arbejdsgrupper, der varetager det daglige arbejde. Hovedopgaverne er at styrke sygeplejerskernes uddannelsesniveau, udgive bøger, tidsskrifter og andet undervisningsmateriale, stimulere forskning og tilbyde konsulenthjælp til forskningsprojekter, fremme ny teknologi, afholde møder og kongresser, opmuntre medlemmer til at påtage sig vigtige politiske rådgivningsopgaver lokalt og nationalt, rådgive politiske myndigheder vedrørende sundhedsforhold, arbejde for medlemmernes interesser og fremme internationale kontakter og samarbejde. Man udgiver bl.a. Chinese Journal of Nursing og afholder regelmæssigt kongresser – i år afholdes Congress of International Nursing i

Wuhan i april 2004. Vore værter kendte ikke til nogle udvekslingsarrangementer mellem Skandinavien og Kina, men Finland har et 3-måneders udvekslingsprogram for sygeplejersker med Peking Union Medical College. CNA har mest udveksling med USA, Canada, Australien, England, Japan og de sydøstasiatiske lande. Man ser meget til vestlige forbilleder i udviklingen af sygeplejen. Der er i Kina et pointsystem for sygeplejersker, således at man årligt skal samle 25 points for at vedligeholde sin uddannelse. Point kan opnås ved kursusdeltagelse, artikelskrivning o. lign. Vore værter mente, at det er et problem i Kina, at etbarnspolitikken har medført, at mange unge mennesker er blevet overforkælet under opvæksten, og har svært ved at finde sig tilrette i et serviceerhverv som sygeplejerske. Det var også tydeligt, at CNA ser det som meget vigtig at styrke sygeplejerskernes uddannelsesniveau og dermed fagets status. Der er nu i Kina omkring 20 universiteter med den 5-årige sygeplejerskeuddannelse på baccalaureate niveau, 5 universiteter tilbyder sygeplejestudier på Master-niveau og Sun Yat-Sen University of Medical Sciences er ved at opstarte Ph.d. studier for sygeplejersker. Afslutningsvis fik vi udleveret CNA's emblem med en profil af en sygeplejerske og et lys. Og vi overbragte vore gaver og et eksemplar af "Sygeplejersken", hvor vi uheldigvis havde fået det eksemplar med, der handlede om inkontinens og havde en forside med billede af en kvindes underkrop iført ble og nylonstrømper – men det blev overrakt med en undskyldning og modtaget med megen munterhed. CNA kan findes på Internettet på www.tcmtoday.com/cna

Kina er et stort land

Lægger man befolkningstallet i USA, Rusland, Europa og Japan sammen, når man ikke op på indbyggertallet i Kina. I Beijing findes masser af store sygehuse både af vestlig type og af TCM-type. 75% af kineserne bor på landet, og kvaliteten af sygehuse, medicinske tilbud, sygeplejerskeuddannelse etc. falder jo længere man kommer fra storbyerne. Vi har kun kunne få et

lille indblik i Kinas sundhedssektor. Vor guide – overlæge Martin Smedebøl – informerede os lidt mere og gav os en fotokopi af en artikel på dansk. På Internettet har vi fundet yderligere informationer og også ”Sygeplejersken” har tidligere haft en interessant artikel om sundhedsforhold i Kina. Vi føler, at vi fik meget udbytte af vort korte besøg i Beijing og kan kun opfordre vore kolleger til at besøge Kina. Sluttelig skal nævnes, at prisniveauet er lavt sammenlignet med danske forhold – et komplet sæt med 5 glaskupler til kopsætning købte vi for 15 yuan og akupunktur nåle er også billige. Men tankevækkende er det, at Beijing ser mere ud som en amerikansk storby end som en kinesisk, og vor kinesiske guide mente, at tilværelsen i Danmark er mere kommunistisk end i Kina, hvor der udvikler sig mere og mere forskel på rige og fattige, og hvor skatten er lav, men man til gengæld må betale for sociale og sundhedsmæssige ydelser. Der er f. eks. mange børnehaver i Beijing, hvor indmeldelsesgebyret er op til 50.000 yuan, fordi de tilbyder engelsksprogede børnehavelærere til de små. Ambitionsniveauet er højt. **Traditionel Chinese Medicine (TCM)** bygger på en holistisk filosofisk tankegang og en tusindårig tradition. I ”Den Gule Kejsers Lærebog” fra omkring 200 f. Kr. beskrives et bredt spektrum af sygdomme og gives sundhedsfremmende råd om levevis, øvelser og diæt. F. eks. angives at galdeblæreproblemer kan skyldes utilfredsstillede ambitioner og undertrykt vrede. I 1950’erne var der i Kina frygt for at den traditionelle kinesiske medicin ville blive tromlet ned af moderne vestlig medicin. Fra politisk hold blev det bestemt, at moderne og traditionel medicin skulle sidestilles bl.a. af cost-benefit hensyn og for at sikre en vis form for selvforsyning på sundhedsområdet. Alle læger i Kina uddannes indenfor TCM, og alle sygehuse har afdelinger for TCM. Behandlingsmetoderne i TCM er akupunktur, akupressure, massage, kiropraktik, kopsætning (frembringelse af sugemærker på huden ved at påsætte glaskupler med undertryk), bevægeøvelser, urtepræparater, diæter og moxibustion (akupunktur hvor nålen er forsynet med brændbart materiale som ulmer under behandlingen) .